

Fortuna Sittard

Audit 1-meting maart 2015

Auditteam Voetbal en Veiligheid

In opdracht van

Het Auditteam Voetbal & Veiligheid

Met dank aan

Fortuna Sittard

Gemeente Sittard-Geleen

Parquet Limburg

Politie Eenheid Limburg

Illustraties en vormgeving

Marcel Grotens (Bureau Beke)

Onderzoeksteam en rapportage

Henk Ferwerda (projectleider)

Bo Bremmers

Tom van Ham

Henk de Man

Siert Vos

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Over het Auditteam Voetbal en Veiligheid	4
1.2 De 1-meting	4
1.3 Visie op voetbalveiligheid	5
1.4 Leeswijzer	5
2. Aanbevelingen uit de nulmeting	6
2.1 Conclusie en aanbevelingen	6
2.2 Stappen van de vierhoek	7
3. Actuele situatie	9
3.1 Club en supporters	9
3.2 Infrastructuur	10
3.3 Organisatie en samenwerking	12
4. Conclusie en aanbevelingen	15
4.1 Ontwikkelingen: verbetering of niet?	15
4.2 Aanbevelingen	15
4.3 Veelbelovende praktijken voor andere vierhoeken	16
Bijlage: Verantwoording	17

1 Inleiding

1.1. Over het Auditteam voetbal en veiligheid

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid bestaat sinds 2003. De hoofddoelstelling van het Auditteam is om concreet advies en aanbevelingen te geven over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld. Het Auditteam richt zich op de lokale voetbalvierhoek, bestaande uit gemeente, politie, Openbaar Ministerie (OM) en de Betaald voetbalorganisatie (BVO).

In de afgelopen jaren heeft het Auditteam in 0-metingen, samen met de betrokken partijen, de (tussen)balans opgemaakt. Hierbij bracht het Auditteam in kaart hoe de veiligheidsorganisatie en de fysieke infrastructuur zijn afgestemd op het profiel van de supporters en op het risico-niveau van de wedstrijden. Elke 0-meting mondde uit in conclusies en schetste, in de vorm van aandachtspunten of aanbevelingen, een opdracht voor de toekomst.

Nu, drie jaar na de 0-meting, heeft het Auditteam een 1-meting uitgevoerd.

1.2 De 1-meting

De doelstellingen van de 1-metingen zijn:

- bepalen in hoeverre de aanbevelingen die eerder in de 0-metingen zijn gedaan, zijn doorgevoerd;
- bepalen in hoeverre de veiligheidsproblematiek verminderd is en of er andere problemen zijn ontstaan;
- bezien of de vierhoek slimme oplossingen heeft gevonden voor veiligheidsproblemen rondom het voetbal die voor andere BVO's interessant kunnen zijn (veelbelovende praktijken);
- bezien hoe recente landelijke beleidsveranderingen, zoals het opstellen van een lokaal actieplan Voetbal en Veiligheid, worden doorgevoerd.

De 1-metingen verlopen in drie stappen:

Stap 1: Reflectie van de driehoek en de BVO op ontwikkelingen en acties sinds de 0-meting, op uitnodiging van het Auditteam.

Stap 2: Een wedstrijdbezoek door het Auditteam met speciale aandacht voor de ontwikkelingen zoals benoemd in de reflectie van de vierhoek, aangevuld met een aantal interviews.

Stap 3: Voorleggen van het conceptrapport aan de leden van de voetbalvierhoek.

Stap 4: Opstellen van een eindrapport.

In de bijlage vindt u een overzicht van het wedstrijdbezoek, de respondenten en de geraadpleegde documentatie.

1.3 Visie op voetbalveiligheid

Sinds de ontwikkeling van het Beleidskader Voetbal en Veiligheid (mei 2011) is normalisatie de belangrijkste doelstelling van het voetbalveiligheidsbeleid. De veiligheidspartners, zowel lokaal als nationaal, streven ernaar van het voetbal weer een feest te maken, door enerzijds vertrouwen te geven aan goedwillende supporters en anderzijds hard op te treden tegen ordeverstoorders (*high trust, high penalty*). In de visie van het Auditteam betekent normaliseren dat de veiligheidspartners veiligheidsbeleid dienen te verbinden aan een meer op service gericht supportersbeleid.

Dat vergt het opbouwen van vertrouwen tussen de vier geijkte partners en de supporters(verenigingen). Relatiebeheer, overleg met supporters en het honoreren van redelijke supporterswensen dienen te worden gecombineerd met streng optreden bij overtreding van gemaakte afspraken.

Vanuit dit perspectief voeren we de 1-metingen uit. In deze 1-metingen hanteert het Auditteam hetzelfde model als in de 0-metingen, waarin voetbalveiligheid een resultante is van drie factoren, te weten:

1. De kenmerken van supporters en hun relatie met de club (bijvoorbeeld groepen probleemsupporters en incidenten);
2. De fysieke infrastructuur (bijvoorbeeld de staat van het stadion, het scheiden van supportersstromen, de kwaliteit van de uitvakken, de commandoruimte en de kwaliteit van de camera's);
3. De kwaliteit van de veiligheidsorganisatie van de BVO en de partners, het veiligheidsbeleid, de regierol en de samenwerking tussen de veiligheidspartners.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we een samenvatting van de conclusies en aanbevelingen uit de 0-meting. Ook beschrijven we welke stappen de vierhoek heeft genomen na de 0-meting.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de actuele situatie bij Fortuna Sittard en beschrijven we welke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden in de periode sinds de 0-meting. We doen dat aan de hand van de drie in de vorige paragraaf genoemde factoren van voetbalveiligheid.

In hoofdstuk 4 trekken we de conclusies uit de 1-meting en formuleren we aanbevelingen voor een verdere versterking van de veiligheidsaanpak rondom het betaalde voetbal bij Fortuna Sittard.

2 Aanbevelingen uit de 0-meting

In dit hoofdstuk gaan we in op de aanbevelingen uit de 0-meting. Allereerst vatten we de aanbevelingen samen, om vervolgens aan te geven wat de leden van de vierhoek met de aanbevelingen hebben gedaan. De 0-meting bij Fortuna Sittard is uitgevoerd in het begin van 2012.

2.1. Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de uitgevoerde 0-meting werd in het begin van 2012 de volgende algemene conclusie getrokken:

'Fortuna Sittard voetbalt in een mooi en modern stadion, waarin steeds meer sfeer ontstaat. Thuis- en uitsupporters worden op correcte en vriendelijke wijze ontvangen. Verder hebben bezoekende supporters in het uitvak dezelfde faciliteiten als het thuispubliek, waarbij hen – afhankelijk van de risicocategorisering van een wedstrijd – is toegestaan alcoholarm bier te nuttigen.

De samenwerking tussen de gemeente, BVO, politie en OM is goed. Er vindt geregeld overleg plaats en er zijn korte onderlinge lijnen. Partijen hebben begrip voor de financiële situatie waarin de BVO verkeert. Bijzonder is dat eenmaal per jaar een strategisch regionaal veiligheidsoverleg plaatsvindt, waarbij partijen gezamenlijk het afgelopen seizoen evalueren en vooruitkijken naar het volgende seizoen'.

Naast deze algemene conclusie werden in 2012 onderstaande vijf aandachtspunten benoemd:

1. De harde kern verzamelt zich voorafgaand aan de wedstrijd in een café buiten het stadion. Wanneer zij zich vlak voor het fluitsignaal naar het stadion begeven, ontstaat druk op de stewards waardoor de kwaliteit van de foullering van deze groep risicosupporters achterblijft.
2. De afgelopen jaren is er geen multidisciplinaire oefening georganiseerd. Het verdient aanbeveling een dergelijke oefening in samenwerking met de veiligheidsregio plaats te laten vinden.
3. Binnen de BVO is er (nog) geen bestuurslid dat veiligheidszaken in portefeuille heeft. Naast de financiële situatie van de club is dit mede een reden dat de veiligheidsorganisatie van de club niet voldoende kan worden doorontwikkeld. Over de wijze waarop de club omgaat met veiligheid zijn partijen doorgaans tevreden.
4. Vanuit het supportershome is het voor supporters gemakkelijk om zonder gecontroleerd te worden de (hoofd)tribunes te bereiken. De BVO is zich van deze situatie bewust en brengt hier op korte termijn verbetering in.

5. De commandoruimte is klein, te druk bezet en het camerasysteem niet toereikend. Tijdens een eventuele hectische situatie of bij een incident of incidenten op meerdere plaatsen is de huidige opstelling derhalve niet voldoende om hier adequaat op in te kunnen spelen; het camerasysteem dient derhalve te worden aangepast.

2.2 Stappen van de vierhoek

We hebben de vierhoek gevraagd om ons op de hoogte te brengen van de manier waarop is omgegaan met de aanbevelingen c.q. welke vervolgacties er zijn genomen door de lokale partijen. De vierhoek geeft de volgende reactie op de eerder beschreven aandachtspunten.

1. Deze situatie met betrekking tot de fouillering van de risicosupporters heeft nadrukkelijk de aandacht van de vierhoek, ook gezien het feit dat op 4 oktober 2013, voorafgaand aan de wedstrijd Fortuna Sittard-MVV Maastricht, dit eveneens mede tot onrust heeft geleid. Op 11 juli 2014 heeft de gemeente een gesprek gevoerd met het bestuur van het supporterscollectief omtrent het organiseren van de tocht. Voor de wedstrijd Fortuna Sittard -Roda JC op 13 september 2014 zijn afspraken gemaakt met de uitbater van het betreffende café en is een vergunning verleend voor de tocht. Zonder resultaat, omdat de supporters zich vervolgens verzamelden op de markt in Sittard. De werkwijze van de vierhoek rondom de wedstrijd Fortuna Sittard – Roda JC is uitgebreid geëvalueerd. Momenteel wordt door een extern bureau een plan opgesteld om de toegangsregulering tot het stadion te verbeteren.
2. Naar aanleiding van de aanbeveling ‘multidisciplinaire oefening’ heeft overleg plaatsgevonden met de Veiligheidsregio. Er is toen ook voor een alternatief traject gekozen. Jaarlijks vinden er ontruimingsoefeningen plaats. Daarnaast heeft op 5 september 2014 een multidisciplinaire *table top* oefening plaatsgevonden ter voorbereiding op de wedstrijd Fortuna Sittard –Roda JC. Tot slot zijn de leden van het operationeel veiligheidsoverleg opgeleid in de basisbeginselen van het *crowd management* door middel van een gezamenlijke cursus.
3. Omdat er binnen de BVO (nog) geen bestuurslid was dat veiligheidszaken in portefeuille had, heeft een herverdeling van taken plaatsgevonden. Waar voorheen een bestuurslid deelnam aan de bijeenkomsten van de voetbalvierhoek, is dit tegenwoordig de directeur van Fortuna, eveneens voorzitter van het bestuur van Fortuna.
4. De nooddeur van het supportershome is in het verleden wel eens illegaal gebruikt als toegang. Bij elke wedstrijd wordt gecontroleerd of deze deur gesloten is en blijft. Er wordt geconstateerd dat dit geen knelpunt meer is.
5. Het camerasysteem is in het seizoen van 2013/2014 vernieuwd door de BVO. Inmiddels is sprake van elf dome camera's in het stadion die voldoen aan de gestelde licentie-eisen. Door de gemeente zijn in september 2014 drie *dome*

camera's geplaatst nabij het stadion voor de handhaving van de openbare orde in de openbare ruimte. Daarnaast zijn twee *bodycams* aangeschaft die bij risicowedstrijden worden gebruikt door de politie.

3 Actuele situatie

3.1 Club en supporters

1. Fortuna Sittard is in 1964 ontstaan na een fusie tussen Sittardia en Fortuna '54 en speelde aanvankelijk onder de naam Fortuna Sittardia Combinatie (FSC). De BVO speelt in het Fortuna Sittard Stadion met een capaciteit van 10.300 zitplaatsen.
2. De thuiswedstrijden van Fortuna Sittard worden gemiddeld door 2.500 toeschouwers, waarvan 1.250 seizoenskaarthouders, bezocht. De supporters komen met name vanuit de omgeving van de stad Sittard naar het stadion om wedstrijden te bezoeken.
3. Dertien van de negentien thuiswedstrijden van Fortuna Sittard zijn aangemerkt als A-wedstrijd. Zes wedstrijden vallen in de B-categorie en één wedstrijd (tegen Roda JC) is een zogenaamde B-plus wedstrijd. Deze wedstrijd wordt niet aangemerkt als een C-wedstrijd omdat er wel bier geschonken wordt in het uitvak.
4. Op dit moment is er één officiële supportersvereniging: het Fortuna Supporterscollectief. Het gaat om een bundeling van de voormalige verenigingen: "Supportersvereniging Nao Veure" (busreizen, activiteiten, veiligheid en Supportershome), "Radio Fortuna" (radio uitzendingen), TGV (Sfeeracties en Tifo) "Fortunions" (kidsclub en activiteiten), "Aan 'M" (merchandise en spelersfonds) en "Fortunhome.com" (website en activiteiten).
5. Fortuna Sittard heeft op de Noord-Tribune (Ricksen Side) zijn meest fanatieke aanhang zitten. Deze supporters zijn te beschouwen als sfeermakers en moedigen hun club tijdens de wedstrijd zicht- en hoorbaar aan. Tot deze groep behoren ook individuen die in enkele gevallen de confrontatie opzoeken met supporters van de tegenpartij en zich provocerend gedragen. Net als ten tijde van de 0-meting is het middelengebruik onder supporters beperkt en leidt tijdens thuiswedstrijden niet of nauwelijks tot problemen.
6. Het supportershome is nabij de hoofdingang gelegen en is ruim voor aanvang van de wedstrijd toegankelijk voor thuis supporters. In het supportershome gaat het er gemoedelijk aan toe. Voor en na afloop van de wedstrijd is het nuttigen van alcohol in het supportershome toegestaan. In de rust van, de door het Auditteam bezochte, wedstrijd Fortuna Sittard – MVV Maastricht is het supportershome gesloten.
7. Uit informatie (maart 2014 tot maart 2015) van het Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV) blijkt dat supporters van Fortuna Sittard zich bij thuiswedstrijden doorgaans goed gedragen. Een kleine groep is echter verantwoordelijk voor of betrokken bij een viertal incidenten. Het gaat om twee relatief lichte en twee relatief zware incidenten. De twee relatief lichte incidenten hebben betrekking op Fortuna Sittard supporters die op zoek zijn naar aan-

hangers van de bezoekende club die op de thuishtribune zitten of op supporters die proberen de supportersbussen na afloop van de wedstrijd te belagen. Bij de twee relatief zware incidenten vinden er confrontaties plaats tussen Fortuna Sittard supporters en supporters van de bezoekende partij en/of de Mobiele Eenheid. Met name tijdens de wedstrijd Fortuna Sittard – Roda JC (13 sep. 2014) loopt het uit de hand. Supporters op de Ricksen Side bestormen het hek richting de hoofdtribune en gebruiken geweld richting stewards en de ME die het stadion binnengekomen zijn om de supporters terug te dringen.

8. Tijdens uitwedstrijden vinden vrijwel geen incidenten plaats. Enkele keren hebben supporters gepoogd een opgelegde combiregeling te omzeilen en/of werd onderweg alcohol geconsumeerd. Ook is er enkele malen sprake van provocerend gedrag van de Fortuna Sittard supporters of van het afsteken van vuurwerk.
9. In totaal zijn er blijkens het Voetbalvolgsysteem (VVS) 25 landelijke stadionverboden (peildatum maart 2015).
10. Supporters van de Belgische voetbalclub Racing Genk gaan vriendschappelijk om met een aantal Fortuna Sittard supporters. Enkele van deze Belgische supporters kunnen gezien worden als risicosupporters. Volgens respondenten komen enkele Belgische supporters met een Belgisch stadionverbod wedstrijden bezoeken van Fortuna Sittard. Enkele van deze supporters zijn betrokken bij opstootjes en sommigen van hen gedragen zich vervelend rondom voetbalwedstrijden. De politie uit Limburg heeft goede contacten met de politie in België en er vindt informatie-uitwisseling plaats wanneer dat nodig is.

3.2 Infrastructuur

1. Fortuna Sittard voetbalt in een stadion, dat in een goede staat verkeert. Het stadion is in sectoren verdeeld. De kwaliteit van de segmentering is over het algemeen goed te noemen. Zo is de scheiding tussen het uitvak (zuid B) en de thuisvakken (vak B en de andere thuisvakken) ruim voldoende. Wel blijkt bij een incident tijdens de wedstrijd Fortuna Sittard – Roda JC dat de scheiding tussen de Noord-tribune (Ricksen Side) en de hoofdtribune (vak A) niet standhoudt bij een calamiteit.
2. De bewegwijzering vanaf de snelweg is nog steeds goed. Tot aankomst bij het stadion, zijn meerdere borden aan de zijde van de weg geplaatst met daarop de naam en de richting van het stadion. Het aantal parkeerplaatsen is gezien het bezoekersaantal voldoende. Wel is het belangrijk dat er wat betreft parkeergelegenheid afstemming plaatsvindt bij wedstrijden/trainingen van de naastgelegen hockeyclub en van tophandbalclub Limburg Lions.
3. Er is geen bussluis of een bussenvak om bezoekende supporters op te vangen. Indien een bussenvak gewenst is vanwege de risico's rondom een wedstrijd of het aantal bezoekende supporters (meer dan vier bussen), wordt deze met hekken gecreëerd en na afloop van de wedstrijd weer afgebouwd. Ook tijdens

de door het Auditteam bezochte wedstrijd wordt er gebruikgemaakt van een dergelijke werkwijze. Er wordt een bussenvak voor ongeveer een tiental bussen gecreëerd, de hekwerken zijn stevig en worden ondoorzichtig gemaakt. De hekken zijn afgesloten en worden bewaakt door stewards. De ontvangst van de bussen tijdens de bezochte wedstrijd is goed te noemen. Partijen geven aan een bussenvak niet te missen, zolang de BVO in de Jupiler League actief is. Dit werd ook tijdens de 0-meting geconstateerd.

4. Wel vergt de aan- en afvoer van bezoekende supporters bijzonder aandacht in het kader van veiligheid. De situatie kan zich lenen voor confrontaties tussen supportersgroepen. Tijdens de bezochte wedstrijd komt een groep fanatieke supporters van Fortuna Sittard vanuit een café langs de bussluis gelopen. Dit leverde overigens geen enkel probleem op. Wel heeft de afvoer van supporters enkele andere keren tot problemen geleid. De voornaamste ongeregeldeheden vinden plaats tijdens de wedstrijd Fortuna Sittard - Roda JC (zie ook punt 7 in paragraaf 3.1) op de kruising Bergerweg – Urmonderbaan nabij het stadion. Een groep van de Fortuna Sittard aanhang wil daar de confrontatie aangaan met de in de bussen vertrekkende Roda JC supporters en is uiteindelijk met de ME slaags geraakt. De ongeregeldeheden leiden tot diverse aanhoudingen.
5. Het uitvak bevindt zich aan zuidzijde van het stadion en is op maximale afstand van de fanatieke aanhang van Fortuna Sittard gelegen. Tourniquets zijn aanwezig, maar tijdens de observatie wordt hier geen gebruik van gemaakt omdat alle uitsupporters al gefouilleerd zijn voordat zij de bus instapten. Het bezoekersvak heeft een capaciteit van 800 personen en geeft een goed zicht over het veld. De voorzieningen in het uitvak zijn goed. In het uitvak wordt – afhankelijk van de risicocategorisering van een wedstrijd – zwak alcoholische drank geschonken
6. De commandoruimte is aan de lange zijde van het stadion gesitueerd en geeft een goed overzicht over het gehele stadion. Tijdens de 0-meting bleek de ruimte erg druk bezet. Nu - tijdens de 1-meting - geldt er een strikt toelatingsbeleid en zijn er alleen mensen aanwezig die er ook voor hun taak moeten zijn. Dit houdt de ruimte overzichtelijk. Bij een eventuele hectische situatie of bij een incident of incidenten op meerdere plaatsen is de commandoruimte te klein en te druk bezet om rustig te kunnen overleggen. De veiligheidspartners hebben dit probleem getackeld door sinds 2015 tijdens de rust te werken in een multidisciplinair veiligheidsoverleg in een andere ruimte, zodat niet alle partijen meer gebruik hoeven te maken van de commandoruimte.
7. In het stadion hangen elf digitale camera's die in het seizoen van 2013/2014 aangeschaft zijn. Het gaat om elf dome camera's die goed zicht geven op alle delen van het stadion en de achterzijde van het uitvak. Bij inzoomen zijn de beelden van goede kwaliteit en kunnen personen herkenbaar in beeld worden gebracht.
8. Om de omgeving van het stadion in beeld te brengen heeft de gemeente in 2014 drie dome camera's geplaatst nabij het stadion. Voor, tijdens en na de

wedstrijd worden deze beelden live bekeken door een politiefunctionaris op het politiebureau. Deze persoon houdt nauw contact met de in het stadion aanwezige politiecommandant.

9. Op dit moment worden plannen van de BVO besproken waarin enkele veiligheidsproblemen opgelost dienen te worden. Het gaat dan voornamelijk om de plaatsing van tourniquets en de wijze van kaartverkoop. Tijdens de wedstrijd Fortuna Sittard – Roda JC zijn groepen risicosupporters zonder belemmeringen het stadion binnengedrongen. De stewards konden de druk van de supporters niet aan. Ook tijdens de wedstrijd Fortuna Sittard – MVV Maastricht van 4 oktober 2013 kunnen de stewards de druk van supporters niet aan. In beide gevallen zijn er groepen supporters zonder gefouilleerd te worden binnengekomen. Door een externe partij wordt een afzonderlijk plan van aanpak opgesteld ter verbetering van zowel de toegangscontrole als de kaartverkoop.
10. Voor de, door het Auditteam geobserveerde wedstrijd, heeft de BVO tourniquets ingehuurd om de supportersstroom op de Noord tribune te reguleren. Hoewel de gehuurde tourniquets niet helemaal naar behoren werkten (de tourniquets blokkeerden niet na iedere persoon maar draaiden door), was het toch een succes. De supporters gingen gereguleerd naar binnen. Wel ontstonden er kleine wachtrijen maar deze verdwenen al snel, ook omdat stewards proactief toegangskarten en legitimatie controleerden in de wachtrijen zodat supporters door konden stromen.
11. Voor komend seizoen worden bij zware B en C-wedstrijden tourniquets gehuurd om de supportersstromen beter te reguleren. Per ingang worden er twee tourniquets ingezet. Deze afspraken worden vastgelegd in het voetbalconvenant voor volgend seizoen.

3.3 Organisatie en samenwerking

1. De structuur in de samenwerking tussen de verschillende partijen (Fortuna Sittard, gemeente, politie en het OM) is goed. Tussen de betrokken partijen wordt op operationeel, ambtelijk en hoger beleidsmatig niveau periodiek overleg gevoerd en is er sprake van korte onderlinge lijnen en respect voor elkaars standpunten en belangen. Volgens respondenten is er wel een spanningsveld tussen de terreinen veiligheid en de financiële mogelijkheden van de club. Tegelijkertijd weten de partijen ook goed dat de BVO tegen financiële beperkingen aanloopt. Volgens respondenten moet dat echter niet ten koste gaan van de veiligheid en de verantwoordelijk voor die veiligheid ligt bij de BVO.
2. Wel gaan er, en dan vooral sinds het jaar 2014, vanuit de politiek stemmen op om ontwikkelingen door te voeren die betrekking hebben op openbare orde en veiligheid bij voetbalwedstrijden in de provincie Limburg. Rondom de streekderby's van de clubs Fortuna Sittard, MVV Maastricht en Roda JC is de feitelijke politie-inzet volgens sommige burgermeesters buitenproportioneel. Tevens hebben de derby's tot ongeregelde geleid. Een ultimatum remedium zou

het spelen zonder uitpubliek zijn. Vooralsnog is dit niet aan de orde maar de burgemeesters van de desbetreffende gemeenten wijzen de clubs op hun verantwoordelijkheid ten aanzien van het gedrag van hun supporters. Ook in Sittard-Geleen is dit het geval. Het gaat dan voornamelijk om het plaatsen van tourniquets en het beter organiseren en controleren van de kaartverkoop.

3. Een keer per maand is er, onder regie van de gemeente, een operationeel veiligheidsoverleg. Daarbij worden eventuele maatregelen rondom wedstrijden en eventuele incidenten besproken. Tevens is er een terug- en vooruitblik op de wedstrijden.
4. Bij zware risicowedstrijden is er vooraf overleg tussen de voetbaldriehoek. Dit jaar waren er drie van dergelijke overleggen tijdens de Limburgse derby's. Tijdens deze wedstrijden zelf is er ook een driehoeksoverleg. Dit overleg vindt plaats in de rust van de wedstrijd en indien nodig direct na de wedstrijd. De betrokken partijen zijn zeer tevreden over deze werkwijze.
5. Twee à drie maal per jaar vindt er een strategisch regionaal veiligheidsoverleg plaats. Hierbij sluiten de drie burgemeesters van de steden waarin de Limburgse BVO's (Fortuna Sittard, MVV Maastricht, VVV Venlo en Roda JC) actief zijn, de directeuren/managers van deze BVO's, een afvaardiging van het OM en de portefeuillehouder voetbal van de politie eenheid Limburg aan.
6. Driemaal per jaar is er een bijeenkomst van de voetbalvierhoek (gemeente, politie, Openbaar Ministerie en de BVO). Tot slot is er 2 à 3 maal per jaar een bestuurlijk overleg waarbij de burgermeester met afgevaardigden van de supportersvereniging om de tafel gaat zitten om supporterszaken te bespreken.
7. De politie heeft het initiatief bij het bepalen van de risicoclassificatie van wedstrijden, welke voor aanvang van het seizoen plaatsvindt. De politie maakt daarbij gebruik van de informatie van het CIV en de kennis over de onderlinge verhoudingen tussen supportersgroepen. Doorgaans levert de classificatie van de politie geen discussie op. Wel moet worden voorkomen dat een standaardbenadering voor elke risicowedstrijd wordt neergezet. Elke wedstrijd op zich vraagt om een nadrukkelijke en specifieke aanpak, gebaseerd op het informatiebeeld.
8. De politie werkt met de methodiek *Hooligans in Beeld* (HIB) en registreert belangrijke en relevante zaken in het VVS. Daarnaast werkt de politie met een top 5 van personen die zich overlastgevend en/of agressief gedragen rondom het voetbal. Deze personen worden extra in de gaten gehouden en er wordt aan dossieropbouw gedaan.
9. De observators van het Auditteam hebben de wedstrijd Fortuna Sittard – MVV Maastricht bezocht. Hoewel deze wedstrijd niet exemplarisch hoeft te zijn voor een wedstrijd van Fortuna Sittard is dit wel een testmoment voor de veiligheidsorganisatie. De politie heeft bij deze wedstrijd een 'Staf Grootschalig Bijzonder Optreden' (SGBO) geactiveerd. Vanwege de SGBO zijn er meerdere briefings. Het Auditteam heeft de briefing van alle commandanten en de brie-

ding van de ME bijgewoond. Beide briefings zijn goed georganiseerd en compleet. Alle belangrijke organisatorische en operationele zaken komen aan bod en er meerdere scenario's zijn uitgewerkt zodat men daar op kan anticiperen.

10. Doel van de politie is om de-escalerend op te treden en gastvrijheid uit te stralen naar bezoekers die zich aan de regels houden. Tijdens risicowedstrijden lijkt dit moeilijk te zijn door de grote politiemacht die aanwezig is. De door het Auditteam gesproken supporters verbazen zich over het aantal aanwezige ME bussen. Niet iedereen vindt dit prettig.
11. Tijdens het wedstrijdbezoek wordt de briefing bij de BVO getraptd gegeven. Eerst worden de coördinatoren gebriefd. Daarna worden de hoofdstewards en vervolgens de stewards gebriefd. De briefing van de coördinatoren is vluchtig, er worden alleen hoofdlijnen besproken. De briefing van de hoofdstewards is meer gestructureerd en per sector werd gekeken welke zaken er moesten gaan gebeuren. Tevens is er aandacht voor personen met een stadionverbod van beide BVO's (Fortuna Sittard en MVV Maastricht).
12. Volgens betrokkenen is de kwaliteit van de stewards nog niet optimaal, maar is er wel vooruitgang geboekt. Stewards worden getraind in foullering en proactief signaleren van afwijkend gedrag. De BVO maakt gebruik van beveiligers die de stewards bij deze taken kunnen ondersteunen en er wordt actief aansluiting gezocht bij Roda JC en MVV om stewards te huren omdat het aantal stewards in eigen portefeuille meestal niet afdoende is. Tijdens het wedstrijdbezoek foulleren de stewards naar behoren.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Ontwikkelingen: verbetering of niet?

1. Sinds het Auditteam Voetbal en Veiligheid begin 2012 een 0-meting bij Fortuna Sittard uitvoerde, is de veiligheidssituatie verbeterd. Over de huidige vorm van samenwerking en de overlegstructuur zijn alle betrokken partijen tevreden. Er is sprake van respect voor elkaars standpunten en belangen en er wordt gestreefd naar verdere normalisatie. Er is echter nog steeds een spanningsveld tussen de gemeente/politie en de BVO op het gebied van veiligheid. De gemeente en politie zijn kritisch ten aanzien van de veiligheidssituatie in en rondom het stadion. Dat daarbij de financiën een rol spelen moge duidelijk zijn, doch dat laat onverlet dat die verdere maatregelen voor een veilig en genormaliseerd voetbalbezoek aan de wedstrijden noodzakelijk blijven.
2. Tijdens de interviews komt naar voren dat bestaande – en ook in deze audit geconstateerde – aandachtspunten door alle partijen gedeeld te worden. Tevens hebben de partijen de wens uitgesproken om concrete acties hieraan te verbinden. Zo zijn er voor komend seizoen al afspraken gemaakt over het plaatsen van tourniquets bij B-wedstrijden.
3. Verder zijn er lessen getrokken uit het rapport: Voetbalveiligheid Samen Organiseren, Een evaluatie van de gebeurtenissen rond de wedstrijd Fortuna-Sittard – MVV-Maastricht op 4 oktober 2013. Zo wordt er momenteel veel meer gewerkt scenario's en heeft de gemeente geïnvesteerd in een goedlopend operationeel veiligheidsoverleg.
4. De omvang van de inzet van de politie tussen de zuidelijke clubs in de Jupiler league vraagt om een analyse en heroverweging. De soms forse politie-inzet past niet altijd in het beeld van het streven naar normalisatie en het terugbrengen tot een verantwoorde en doelmatige politie-inzet.

4.2 Aanbevelingen

1. De commandoruimte is aan de lange zijde van het stadion gesitueerd. De ruimte is nog steeds relatief klein. Belangrijk is om het sinds 2015 gehanteerde toegangsbeleid goed te handhaven zodat de ruimte overzichtelijk blijft en de daar aanwezige personen hun taak goed uit kunnen oefenen.
2. De afwezigheid van tourniquets heeft in het verleden bij enkele wedstrijden tot problemen geleid. Het plaatsen van tourniquets zou uitkomst kunnen bieden. Bezoekers kunnen dan meer gecontroleerd het vak in en tevens is het makkelijker voor de stewards om iedereen te fouilleren. Voor volgend seizoen zijn reeds afspraken gemaakt over de plaatsing van tijdelijke tourniquets bij risicowedstrijden. Het is van belang dat partijen elkaar kunnen houden aan de gemaakte afspraken en elkaar hier op aan kunnen spreken. Het Auditteam geeft de voorkeur aan permanente tourniquets bij alle wedstrijden.

3. Over het geheel genomen is de segmentering in het stadion voldoende. Wel blijkt er tijdens de wedstrijd Fortuna Sittard – Roda JC een zwakke plek te zitten tussen de Ricksen side en de hoofdtribune. De BVO dient kritisch naar de segmentering te kijken en eventueel te verstevigen of wijzingen waar dat nodig is.

4.3 Veelbelovende praktijken voor andere vierhoeken

Door de gemeente wordt er voorafgaand aan het driehoeksoverleg (dat tijdens de wedstrijd plaats vindt) voor aanvang , tijdens de rust en na afloop een coördinerend overleg gevoerd met de ingezette politiecommandanten en de BVO. Vervolgens informeert de gemeente (adviseur openbare orde en veiligheid) de driehoek over de stand van zaken. Deze gekozen getrapte werkwijze en informatiedeling verdient aanbeveling bij risicowedstrijden aangezien de driehoek snel kan worden geïnformeerd en indien noodzakelijk kan worden ingegrepen.

Bijlage: verantwoording

Gesprekken

Tom Bindels	Gemeente Sittard-Geleen
Gerard Driessen	Fortuna Sittard
Joop Groen	Fortuna Sittard
Roy Boreas	Politie-eenheid Limburg
Jo Peeters	Openbaar Ministerie

Wedstrijdbezoek

Op 6 maart 2015 is de wedstrijd Fortuna Sittard – MVV Maastricht bezocht. Tijdens dit bezoek zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Aanwezig bij de briefings van de politie;
- Aanwezig bij de briefings van de BVO;
- Bezoek commandokamer;
- Aanwezig bij driehoeksoverleg tijdens de rust van de wedstrijd;
- Aanwezig bij ontvangst uitsupporters en fouillering;
- Diverse gesprekken met professionals van BVO en politie en met supporters;

Geraadpleegde documenten

- Agenda en notulen (beleids)overleggen;
- Brief van de burgemeester van Sittard-Geleen waarin een reactie wordt gegeven op de vragen van het Auditteam naar aanleiding van de 0-meting;
- Briefingsdocument wedstrijd Fortuna Sittard – MVV Maastricht.;
- Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV): uit- en thuisgedrag van supporters van Fortuna Sittard in het afgelopen jaar en aantal stadionverboden;
- Convenant betaald voetbal Fortuna Sittard;
- Draaiboek wedstrijd Fortuna Sittard;
- Vergunningverlening Fortuna Sittard;
- Plan van aanpak: Voetbalveiligheid samen organiseren

